

Goda Gertrúd:

F. Balogh Erzsébet Jász - Táj című kiállítása (Jászberény, 2016. III. 4.)

A kamarakiállításnyi kollekció szinte egy témát ölel fel: JÁSZ-TÁJ címmel. E szép épület belső terét a mindig megújuló tárlatok más-más hangulatúvá varázsolják. Érdeklődve jöttem, F. BALOGH ERZSÉBET kiállításának ünnepi megnyitására, s próbáltam kívülállóként vizsgálni magam: milyen hatást vált ki majd belőlem e rendezvény?

Éppen csak az elhatározásra jutottam, – s máris áthatott egy „otthon” érzet! A derűs nyugalom mellé egy őszinte érdeklődés, kíváncsiság is társult.

Bizonyára hasonló benyomás érte Önöket is!

Mi váltja ki ezt a jó közérzetet? Természetesen az összehatás: az, ahogyan az izgalmas, érdekfeszítő kompozíciók szépen rendeződnek tárlattá.

Igazán nehéz szavakba önteni. Egyszerűen „Jó nekünk itt lenni”, e művek társaságában, sétálva elidőzni egy-egy kép előtt, kérdéseket feltenni, azután gyorsan ráébredni: teljesen mindegy mi a válasz, mert visszhangra talál bennünk a látvány, érzéseket, érzelmeket ébreszt – sokszor végletekig drámai módon – egészen katartikus hatást kiváltva!

A kézbe fogható felületen egy egész estét betöltő irodalmi mű érzelmi hullámmása összpontosul szépen és elegánsan, – s minden sallang nélkül. Ezek a képek nem „rejtjelezett titkos üzenetek”, hanem őszinte megnyilatkozásai az alkotónak az ő sajátos képzőművészeti nyelvén, egy olyan nyelven, amin kitűnően és magas szinten „társalog”, s amivel mindig megérteti magát közönségével.

Témája mi is lehetne más, mint a Jászság.

A civilizációinkkal a Rónaságon lehet leggyorsabban hátat fordítani. Itt oly tágra nyílt a horizont, hogy az emberre borul az egész égi szféra.

A MINDENSÉG érezteti rajtunk korlátlan uralmát, nem kelti bennünk azt az érzést, mint az óceán, hogy egy pillanat alatt elnyel, vagy kitikkaszt, mint a sivatag.

Filozofikus miliőként élhető meg itt a természet, nem kell reszketnünk a megmaradásunkért, e l m é l k e d h e t ü n k a kozmosz időtlen tágasságán s önmagunk esendőségén.

Az Alföld jelenti nagyon sok festő számára a meditatív tájat.

Megélhető a bolygónk tőlünk független élete: gyönyörködhetünk a pirkadatban (zenitben) az aranyló napnyugtában! Azután a rendet egy pillanat alatt felzaklatni képes „diszharmóniákban”! A hirtelen támadt meteorológiai jelenségekben – s még inkább gondolkodóba esünk.

A festő azért művész, mert a pillanatot úgy tudja = konzerválni = hosszú évekre, hogy majdan nézőiben is fel tudja idézni a ritka természet jelenségek által kiváltott érzéseket!

Hogy ez sikerüljön: a felfokozott állapoton túl (amit gyakorta expresszivitásnak neveznek) szükség van a látvány élmény képpé redukálásának ritka művészi képességére is. Ezzel rendelkezik F. Balogh Erzsébet.

Az impressziók – az érzékeny alkotó lelkét megjárva –határozott színterekké, a formákat redukáló foltokká, csurgó nyomokká lesznek – képi konstrukciókká válnak úgy, hogy közben az elementáris erők fenségességének hű tükörképét fedezzük fel.

- S miért is érezzük jól magunkat itt e képekkel körülvett manézsban?

- Mert még a legapokaliptikusabb viharfelhők sem állandósulnak, – azok jönnek-mennek – „Borúra – mindig a Derű” következik! (S az az érzésem: ebben nyilvánul meg akaratlanul a művész egyénisége.)

Nem kell manipulációkon agyalnia, az alkotó tehetség fölényes magabiztosságával teremt műtárgyat.

Erre a szintre igyekezetből, vagy netán – amire oly sok példát látunk: művészkedő hamiskodásból” – nem lehet eljutni!

S ezért érezzük jól magunkat: üdén ragyogják be a teret teremtményei.

A kellemes közérzetet kiváltó impresszió maradandóvá tud lenni annak ellenére, hogy hamarosan ráeszmélünk, a színek játékos jókedve ellenére a kép mélyrétegében dráma húzódik! Olyan megélt esemény/ látványélmény /tapasztalás, mint amiből a harlekinek állítják össze keserűes jeleneteiket! Szórakoztatva és elgondolkoztatva.

Egy tehetetlenül vergődő állat/ egy antropomorf tárgy /vagy egy kerítés fonadék ismerszik fel,- más alkalommal a kinyílt doboztető repülni kész szárnyait látjuk, vagy egy igazán” nem is képnak való”, ember alkotta gubanc hordozza a festői gondolatot ugyan olyan erővel, mintha a fenséges tájra, a Természet egy- egy markáns megnyilatkozására figyelne: éppen egy gomolygó viharfelhő alakjában.

F. Balogh Erzsébet a legneutrálisabb dolgokból képes érzelemmel teli műtárgyat konstruálni!

Az estét békésen lezáró mesék módján személyesíti meg környezetének tárgyait, szól a fény gyönyörűségéről, az árnyak fel-feltűnő szelídségéről, hogy azután megint örülni tudjunk a derűnek. Meséi nem álmok – nem tudat alatti révületek – inkább álmodozások. Mintha – s kell a feltételes mód, mert ez az én „képolvasatom” – játszva képzelődne a jó végkifejlet különféle lehetőségeiről!

Kalászt érlelők az általa festékcsuborgatással megjelenített zivatarok! – S ez a magától való optimista hang konzerválja bennünk a képek első vidám impresszióit.

A dinamikus ecsetnyomok olyan gesztusok eredményei, ami egy igaz, őszinte emberre vallanak. Mindezt nem lehet csupán a szorgos akarással, igyekezettel, magára erőltetett művészi lazasággal elérnie senkinek. Ehhez több kell – az – amire az egyén kiválasztódott, amihez művészünk talentumot kapott!